

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 1045/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om affärsverksamhet där gymnasieelever hämtas till kommuner från utlandet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 1045/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Mari Rantanen /saf.:

Anser regeringen att Finest Future Oy:s affärsverksamhet som förmedlar minderåriga gymnasiestuderande följer lagstiftningens och avtalens bokstav samt förverkligar det syfte för vilket statsandelssystemet har utvecklats?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I gymnasielagen (714/2018) föreskrivs om allmänbildande gymnasieutbildning och utbildning som ordnas för invandrare och personer med ett främmande språk som modersmål och som förbereder för gymnasieutbildning. Studentexamen avläggs som avslutning på gymnasieutbildningen. Särskilda bestämmelser om studentexamen finns i lagen om studentexamen (502/2019). För att ordna utbildning som avses i gymnasielagen krävs det ett av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd att ordna utbildning. En förutsättning för beviljande av ett tillstånd att ordna utbildning är att utbildningen är behövlig med tanke på det nationella eller regionala utbildningsbehovet och utbildningsutbudet och att sökanden har yrkesmässiga och ekonomiska förutsättningar att ordna utbildningen på ett ändamålsenligt sätt. Utbildning får inte ordnas i syfte att uppnå ekonomisk vinst. I tillståndet att ordna utbildning anges de kommuner där utbildningen ordnas, undervisningsspråken, en eventuell särskild utbildningsavgift, utbildningsanordnarens rätt att ordna utbildning vid en internatskola samt övriga behövliga villkor för att ordna utbildningen.

Bedömningen av det utbildningsbehov som utgör grunden för tillståndet utgår från behovet hos den befolkning som bor i området att få allmänbildande gymnasieutbildning, dvs. i praktiken från områdets befolkningsunderlag och det uppskattade antalet studerande i gymnasieåldern samt det gymnasieutbildningsutbud som eventuellt redan finns i omgivningen. Utgångspunkten är att man i granskningen inte beaktar eventuella utlänningar som söker till gymnasieutbildningen.

Gymnasieutbildningen finansieras med statsandelsfinansiering som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009). Finansieringen bestäms på basis av antalet studerande samt de per studerande bestämda priserna per enhet. Priset per enhet per studerande beräknas årligen på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av gymnasieutbildning, dvs. på basis av faktiska kostnader för tidigare år. Statsandelsfinansiering beviljas enligt antalet studerande i gymnasiet, och vid beviljandet av finansiering görs ingen åtskillnad mellan studerande som eventuellt kommer från utlandet, om de har

antagits som studerande enligt bestämmelser i gymnasielagen och förordningar. Närvarande studerande beaktas som en grund för statsandelsfinansiering. Staten och kommunerna deltar tillsammans i finansieringen av gymnasieutbildningen. Vid beräkning av kommunens självfinansieringsandel beaktas emellertid inte studerande som enligt lagen om hemkommun inte har någon hemkommun i Finland eller som har sin hemkommun på Åland. I fråga om studerande som saknar hemkommun riktas de totala kostnaderna till staten.

I 21 § i gymnasielagen föreskrivs om förutsättningar för antagning som studerande. Som studerande till utbildning enligt gymnasielagen kan antas den som har genomgått den grundläggande utbildningens lärokurs eller motsvarande tidigare lärokurs eller en utbildning utomlands som i landet i fråga ger behörighet för studier som motsvarar gymnasieutbildning. Som studerande kan av vägande skäl även antas den som utbildningsanordnaren annars anser ha tillräckliga förutsättningar att klara av studierna.

Antagning som studerande till gymnasieutbildningen utgår från rätten att fritt söka sig till utbildningen. Enligt 19 § i gymnasielagen har den som söker till utbildning som avses i gymnasielagen rätt att söka till den läroanstalt han eller hon önskar. Vid antagning av studerande till utbildning kan riksomfattande ansökningsförfaranden användas. Närmare bestämmelser om dem utfärdas genom förordning av statsrådet. Majoriteten av gymnasiestuderande antas som studerande genom gemensam ansökan som ordnas på våren och som det föreskrivs om genom förordning av statsrådet (294/2014). Om grunderna för antagning av studerande föreskrivs genom ministeriets förordning (856/2006). Om sökanden inte har genomgått i Finland den grundläggande utbildningens lärokurs kan han eller hon inte ansöka om att bli antagen som studerande, eftersom han eller hon inte har ett jämförbart betyg. Då genomförs antagningen av studerande enligt bestämmelsen i 2 § 3 mom. i förordningen om grunderna för antagning av studerande. Enligt bestämmelsen i fråga kan utbildningsanordnaren anta en del av de studerande som söker till utbildningen med andra betyg än avgångsbetyget från den grundläggande utbildningen. Då ska utbildningsanordnaren bedöma dessa sökandes förutsättningar att klara gymnasiestudierna.

Enligt 20 § i gymnasielagen beslutar anordnaren av gymnasieutbildningen om antagning av studerande. Ett beslut om antagning av studerande är ett förvaltningsbeslut, och utbildningsanordnaren kan inte lägga ut beslutsfattandet om antagning av studerande på någon annan.

Enligt 14 § i gymnasielagen är läroanstaltens undervisningsspråk finska eller svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, romani eller teckenspråk eller något annat språk som anges i tillståndet att ordna utbildning. En del av undervisningen i gymnasieutbildningens lärokurs kan också ges på något annat än det faktiska undervisningsspråket, om detta inte äventyrar studerandens möjligheter att följa undervisningen och slutföra lärokursen och avlägga studentexamen. Om utbildningsanordnarens undervisningsspråk är till exempel finska, ska emellertid den största delen av undervisningen ges på finska och studeranden ska kunna delta i undervisningen på språket ifråga. Studentexamen kan avläggas på finska eller svenska språket. Gymnasielagen har ingen uttrycklig bestämmelse om bedömning av sökandens tillräckliga språkkunskaper eller deras nivå, men utgångspunkten är att sökanden ska ha tillräckliga språkkunskaper för att klara av studierna och kunna avlägga studentexamen. I praktiken är det därmed inte motiverat att anta studerande som inte har tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket, eftersom studierna med stor sannolikhet kommer att avbrytas på grund av bristfälliga språkkunskaper.

Enligt tillgängliga uppgifter verkar det beskrivna förfarandet i fråga om sin karaktär och sitt syfte ligga nära sådan uppdragsutbildning som det föreskrivs om i 9 § i gymnasielagen, även om arrangemanget inte i alla avseenden uppfyller kännetecknen enligt de bestämmelser som gäller uppdragsutbildning. I fråga om uppdragsutbildning beställs och finansieras utbildningen av en annan stat, en internationell organisation eller ett finländskt eller utländskt offentligt samfund, en stiftelse eller en privat sammanslutning. Studerande i en uppdragsutbildning inräknas inte i grunden för statsandelsfinansieringen, utan utbildningsanordnaren ska av utbildningsanordnaren för anordnande av uppdragsutbildningen ta ut en avgift som åtminstone täcker de kostnader som anordnandet orsakar. Uppdragsutbildning ordnas på engelska som en utbildning som leder till IB-examen.

Med beaktande av den lagstiftning som gäller gymnasieutbildningen, dess finansiering samt studentexamen som ordnas som avslutning på studierna, är den offentligt finansierade gymnasieutbildningen inte i princip avsedd för att rikta organiserad och systematisk utbildning till studerande från tredje länder. Lagstiftningen möjliggör att enskilda utländska studerande på eget initiativ kan söka och bli valda till statsandelfinansierad gymnasieutbildning som ordnas i Finland, men en mer omfattande verksamhet som siktar mot utbildning av utländska studerande bör ordnas som sådan uppdragsutbildning som avses i gymnasielagen.

Helsingfors 18.2.2021

Undervisningsminister Jussi Saramo